

LiveTrix: Zoeken 2.0

Bart Alewijnse en André Keyzer livetrix@ub.rug.nl

Volgens veel gebruikers is Google de ideale bron voor het vinden van informatie. Daarin zoek je via een simpele en heldere interface en je vindt altijd wel iets bruikbaars, toch?

The screenshot shows a search results page with four entries. Each entry includes a title, authors, a brief abstract, and a journal citation. The entries are:

- 1-motif and quadruplex-based device that can control a protein release or bind and release small molecule to influence...** (2007, Y. Nishimura, Y. Hirao, Y. Xu, H. Sugiyama). *Inorganic & Medicinal Chemistry* (Journal impact factor: 2.3).
- Nanotechnology for the developing world** (2006, MSE Naschie). *Chaos* (Journal impact factor: 1.9).
- Dynamic and coordinating domain motions in the active subunits of the F₁-ATPase molecular motor** (2006, MS Liu, BD Todd, RJ Sadus). *Bba Proteins and Proteomics* (Journal impact factor: 3.0).
- Hamiltonian dynamics, nanosystems, and nonequilibrium statistical mechanics** (2006, P Gaspard). *Physica A* (Journal impact factor: 1.3).

- U kunt deze eerste versie van Livetrix vinden op: <http://livetrix.ub.rug.nl>

Vanuit het blikveld van een bibliothecaris is hier zeker wel wat op aan te merken. Lang niet alles is namelijk via Google of Google Scholar te vinden. Er bestaat ook nog zoiets als het 'Academic Invisible Web' (AIW). Dit AIW bevat wetenschappelijke informatie die niet door zoekmachines zoals Google wordt geïndexeerd. Deze informatie bevindt zich grotendeels in catalogi (bijvoorbeeld onze eigen bibliotheekcatalogus of de landelijke catalogus Picarta) maar ook in de vele wetenschappelijke databases zoals Web of Science. Volgens schattingen gedaan door Bergman (2001) en Lewandowski & Mayr (2006) is de omvang van dit AIW zelfs aanzienlijk groter dan het deel dat gedekt wordt door Google c.s. (de schattingen lopen uiteen van enkele malen groter dan Google tot zelfs 550 maal gro-

ter). Het zoeken *alleen in Google* is dus voor wetenschappelijk onderzoek zeker niet voldoende om alle beschikbare informatie te vinden.

Daarnaast willen we als bibliotheek natuurlijk ook allerlei extra informatie en diensten aanbieden aan onze gebruikers. Te denken valt hierbij aan een mogelijkheid om op alleen auteursnamen te kunnen zoeken of om direct vanuit een zoekresultaat door te kunnen klikken naar voor de RUG beschikbare full-text. Een ideaal systeem zou voor ons dan ook een Google-achtig zoek-systeem zijn dat via een eenduidige zoekinterface direct alle relevante en beschikbare wetenschappelijke informatie in overzichtelijke vorm kan leveren uit zoveel mogelijk openbare en gesloten bronnen die voor de RUG gemeenschap raadpleegbaar zijn, zonder ingewikkelde keuzes

en inclusief extra faciliteiten zoals een directe link naar full-text.

Dit lijkt nogal futuristisch, maar bij de Universiteitsbibliotheek is een systeem ontwikkeld dat precies deze functionaliteit biedt: **LiveTrix**.

Slimme zoekmachine

LiveTrix kan in één enkele zoekgang een groot aantal verschillende van databases, catalogi, repositories en websites doorzoeken via één uniforme interface. Op zich is dat nog niet zo uitzonderlijk, een beperkt aantal andere commerciële systemen kan immers ook zoeken in een aantal databases tegelijkertijd. Bij de RUG is daarvoor RUG Combine beschikbaar, dat te raadplegen is vanaf de bibliotheekportal (in het menu Catalogi & Bestanden, zie ook: *Pictogram 1/2006*). LiveTrix is in feite een verder ontwikkelde versie van RUG Combine.

➤ Het bijzondere van LiveTrix is dat het een aantal mogelijkheden heeft dat bij geen enkel ander van de – vaak kostbare – commerciële zoeksystemen of bij RUG Combine op dit moment gevonden kan worden. LiveTrix weet namelijk tamelijk gedetailleerd welke informatie er in de verschillende geselecteerde wetenschappelijke bronnen te vinden is en doorzoekt bovendien veel meer bronnen dan alle andere systemen. LiveTrix gebruikt al deze informatie op een slimme manier om een gebruiker zo veel mogelijk behulpzaam te zijn bij het vinden van informatie.

Tijdens het intikken van een (deel van de) zoekvraag geeft LiveTrix direct al een overzicht van de bij de zoekvraag horende relevante zoektermen uit alle beschikbare databases, universitaire repositories, catalogi en geselecteerde websites.

Na selectie van een zoekterm zoekt het systeem zelf de databases uit die het beste resultaat zullen geven op de zoekvraag en voert de zoekactie vervolgens uit op de aanbevolen databases. Deze zoekactie wordt 'live' uitgevoerd in de door het systeem geselecteerde databases (tot maximaal 10 databases in één zoekactie) en duurt nooit langer dan 1 minuut.

Uitgebreide zoekresultaten

Door deze *live* zoekactie in geselecteerde, relevante, lokale en (inter-)nationale bronnen kan een gebruiker er altijd zeker van zijn steeds de meest up-to-date informatie te krijgen uit zoveel mogelijk wetenschappelijke informatiebronnen. De doorgaans wat kale zoekresultaten uit de doorzochte databases en catalogi worden vervolgens door LiveTrix uit diverse andere bronnen

aangevuld met extra informatie, zoals afbeeldingen, externe links en trefwoorden. Zo zoekt LiveTrix bij de gevonden titels naar mogelijke andere edities van een boek in verschillende talen, voegt impactfactoren uit Web of Science toe, toont omslagen van boeken en tijdschriften of afbeeldingen van titelbladen of landkaarten, voegt gegevens uit diverse onderwerpssystemen zoals de Nederlandse basisclassificatie, de LC Subject Headings en de Dewey Classificatie toe aan het zoekresultaat en biedt links aan naar extern beschikbare additionele informatie zoals een boekbespreking of een korte inhoudsopgave.

Verder wordt er meteen al bepaald of het gevonden materiaal in de Catalogus aanwezig is (en zelfs al of het uitgeleend is of voor uitlening beschikbaar is).

Zo mogelijk wordt er daarnaast aangegeven hoe 'populair' een boek is binnen de RUG door het aantal keren dat het werk uitgeleend is te vermelden. Ook wordt er uiteraard direct een link gelegd naar de beschikbare full-text binnen onze RUG-licenties, naar de universitaire repositories of naar bronnen elders op het Web.

Inloggen

Het inloggen op LiveTrix is niet noodzakelijk, alle functionaliteit is vooralsnog vrij binnen en buiten het RUG-domein te gebruiken. Buiten het domein van de RUG is er voor *niet-ingelogde gebruikers* wel een aantal beperkingen aangebracht en is een aantal onderdelen niet zichtbaar; zo worden de impactfactoren van tijdschriften dan niet getoond bij de overzichten van gevonden informatie.

Inloggen op LiveTrix kan gewoon met het bekende eigen account van medewerkers en studenten (P- of S-nummer) en met het inlogaccount voor UMCG-medewerkers. Geautoriseerde gebruikers krijgen – ongeacht de plek waar men werkt – alle informatie die voor RUG-gebruikers beschikbaar is en kunnen daar-

naast ook alle gevonden resultaten op diverse manieren verder verwerken. Zo kan men de gevonden zoekresultaten bewaren, selecteren, sorteren en verwerken in systemen zoals Reference Manager.

Gebruikers kunnen interessante titels zelf plaatsen op hun eigen persoonlijke werkomgeving die voor iedere ingelogde gebruiker binnen LiveTrix beschikbaar is.

Hiervoor is een zogenaamde 'workbench' ingericht waarop men geselecteerde zoekresultaten via een hiërarchische clustering en facettering verder kan onderverdelen.

Clusters en facetten zijn beschikbaar op jaar van uitgave, auteursnamen, trefwoorden, tijdschrifttitels, bronnen en zelfs materiaalsoort (zoals boek, artikel, video, muziek etc.).

Titels die men zou willen bewaren, kunnen toegevoegd worden aan de (persoonlijke) bookmarks van een gebruiker. In deze bookmarks kan men ook een overzicht krijgen van de eerder uitgevoerde zoekacties en deze desgewenst vanuit de *bookmarks* opnieuw uitvoeren om de informatie te verversen.

De informatie die in de persoonlijke workbench of bookmarks is opgeslagen kan desgewenst verder gebruikt worden in andere systemen. Te denken valt hierbij aan literatuuroverzichten binnen Nestor of lijsten van publicaties op persoonlijke websites.

Filters

Current selection: 335 of 335

Materials (all)

- Article (245)
- Book (26)
- Disc (7)
- Filmvideo (17)
- Link (29)
- Maps (5)
- Music (11)
- Onlinebook (1)

Journals (all)

Facets (all)

Years (all)

Authors (all)

Sources (all)

Spellingvarianten

LiveTrix geeft verder na iedere zoekactie een uitgebreid overzicht van alternatieve zoektermen, gerelateerde woorden en mogelijke spellingvarianten. Dit laatste wordt zelfs gedaan in meerdere alfabetten en talen. Zo wordt bijvoorbeeld bij het zoeken op de term 'africa' gewezen op de mogelijke zoekalternatieven voor de gebruikte zoekterm, in dit geval: 'áfrica', 'африка', 'african', 'africana', and 'afrika'. Iedere aangeboden spellingvariant kan door het aanklikken van de term weer gebruikt worden voor een verdere zoekactie in LiveTrix, de aangeboden gerelateerde zoektermen kunnen gebruikt worden om een bestaande zoekset te verkleinen.

LiveTrix is een zelflerend systeem:

door iedere nieuwe zoekactie krijgt het systeem automatisch weer extra nieuwe informatie over de inhoud van de doorzochte databases en wordt daardoor weer een klein beetje slimmer en kan de gebruiker weer wat beter adviseren en helpen om de beste en allernieuwste informatie te vinden.

Uniek systeem

Met LiveTrix heeft de Universiteitsbibliotheek een systeem ont-

wikkeld dat op een unieke manier informatie kan vinden uit het zeer grote aanbod van wetenschappelijke informatie. Het verkrijgt deze informatie met behulp van uit allerlei lokaal opgeslagen en op het Web beschikbare extra informatie.

Daarnaast biedt het de mogelijkheid om deze gevonden informatie desgewenst te bewerken en te bewaren of verder te gebruiken.

Probeer het maar eens...

Literatuur

1. Bergman, K.T. (2001). *The deep web : surfacing hidden value*. *The Journal of Electronic Publishing* 7(1). www.press.umich.edu/jep/07-01/bergman.html.
2. Lewandowski, D. & P. Mayr (2006). *Exploring the academic invisible web*. <http://eprints.rclis.org/archive/00006071/>.
3. Leij, A.W. van der (2006). Redesigning our Combine Harvester (Metalib) [PowerPoint-presentation]. www.igelu.org/conferences/stockholm2006/Session6b/5-9-06-redesigning-our-combine-harvester-ane-w-van-der-leij.ppt